תוספתא מועד קטן (ליברמן) — תוספתא מועד קטן (ליברמן)

מעין היוצא כתחלה משקין ממנו שדה בית הבעל דברי ר' מאיר, וחכמים או' אין משקין ממנו אלא שדה בית השלחין שחרבה, ר' לעזר בן עזריה או' אין משקין הימנו. ואין ממלין ומשקין בקילון, ואפי' מן הבריכה שנתמלאה בקילון, אבל בריכה שניטיפה לשדה בית השלחין משקין הימנה. ר' שמעין בן מנסיא אומ' שתי בריכות זו על גבי זו, לא יזלף מן העליונה לתחתונה, אבל משקה הוא מן העליונה לתחתונה. ר' שמעון בן לעזר אומ' ערוגה שמקצתה נמוך ומקצתה גבוה, לא יזלף מן הנמוך שבה על הגבוה שבה וישקה, אבל מזלף הוא מן הגבוה שבה על הנמוך שבה ומשקה.

מרבצין שדה בית השלחין במועד. אילו הן עגיות, אילו בדידין שבעיקרי אילנות. מותרין ומשמטין בקנים. דבר האבד עושין אותן במועד, דבר שאין אבד אין עושי' אותו במועד. מוכר אדם עינתו של מים לגוי, ומחליף עמו משבת למוצאי שבת, ואינו חושש.

אין חופרין בורות שיחין ומערות במועד, אבל מחנכין ומתקנין אותן. אמ' ר' נראין דברי ר' יהודה במועד, ודברי חכמים בשביעית.

כיצד היה ר' יהוד' אומ' בשדה לבן שלא כדרכו, תוהב בשפוד ומכה בקרדום, ומרדיד אדמה תחתיו. אמ' ר' שמעון בן לעזר וכי באי זה שדה לבן היה ר' יהודה אומ', בשדה הסמוכה לשדה בית השלחין, ולא בשדה הסמוכה לשדה בית האילן.

מחריבין חורי נמלים במועד. כיצד מחריבין, רבן שמעון בן גמליאל אומ' נוטל אדם עפר מחורו של זה ונותן לתוך חורו של זה, והן מחנקין זה את זה.

מרבצין מים על גבי פשתן, מפני העקרב, ונחיל של דבורים שברח מחזירין אותו למקומו.

מי שהיה כותלו גוהה לרשות הרבים, סותרו ובונה אותו, מפני סכנת נפשות. חומת העיר שנפרצה, גודרין אותה. גדרוה ונפרצה אין גודרין אותה, אם היתה סמוכה לספר, סותרה ובונה כדרכו.

רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר דברי ר' מאיר, ר' יוסה אומ' אין נוקק לו להקל ואין נוקק לו להחמיר. אמ' ר' נראין דברי ר' מאיר במוסגר ודברי ר' יוסה במוחלט.

אי זהו חנוך הקברות, מרחיב בה ומאריך בה. זו היא נברכה וזו היא בקיע. מודה ר' יוסה בסיד שיכול לגמרו שסדין אותו במועד.

אין מקדשין נשים במועד, ר' יהודה מתיר, שמא יקדמנו אחר. ממאנין ומגרשין וחולצין ומיבמין במועד, מלקט עצים ועשבים בין מתוך שלו בין מתוך של חבירו, ובלבד שלא יעשם אומן.

וטוחנין במועד. דבר האבד עושין אותו במועד, דבר שאין אבד אין עושין אותו במועד, במה דברים אמורים בתלוש, אבל במחובר אף דבר האבד אין עושין אותו במועד. אין לו מה יאכל, קוצר, מעמר ודש, ובלבד שלא ידוש בפרות.

(פ"ב בכי"ע) לוקחין מן הגוים שדות, בתים, וכרמים, בהמה, עבדים ושפחות, מפני שהוא כמציל מידם, וכותב ומעלה בערכאים, ואם היה כהן, מיטמא להן ולא עוד אלא לדון עליהן, בחוצה לארץ. וכשם שמיטמא בחוצה לארץ, כך מיטמא בבית הקברו'. ומיטמא לתלמוד תורה, ומיטמא לישא אשה, ר' יהודה אומ' אם יש שם מי שילמוד הרי זה לא יטמא, ואם לאו, הרי זה יטמא, ר' יוסה אומ' אע"פ שיש שם ממי שילמד, הרי זה מיטמא, שאין מכל אדם זוכה ללמוד, אלא ממי שזוכה לו.

כל אילו שאמרו מגלחין במועד, מותר לספר בתוך שלשים יום של אבל. אע"פ שהתירו לו לספר, לא יספר ברשות הרבים, אבל מספר הוא בצנעה בתוך ביתו.

כל אילו שאמרו מכבסין במועד מותר לכבס בתוך שלשים יום של אבל. אע"פ שהתירו לו לכבס לא יוליך כליו לכובס, אבל מכבס הוא בצנעה בתוך ביתו. וכשם שאסור לספר, כך אסור ליטול צפרנים דברי ר' יהודה, ור' יוסה מתיר. וכן היה ר'

יהודה או' הבאין מחוץ הים, וממדינת הים, אסורין לספר ולכבס, וחכמים מתירין. אמ' ר' נראין דברי ר' יהודה בזמן שלא נטל רשות, ודברי חכמים בזמן שנטל רשות.

אין כותבין שטרות עריסיות וקבלות במועד, ר' יהודה מתיר, שמא יקדמנו אחר.

כותב אדם חשבונותיו במועד, ומחשב אדם יציאותיו במועד.

ומקבלין קיבולת במועד למוצאי מועד, ובלבד שלא ימנה ולא ישקול ולא ימדוד, כדרך שעושה בחול.

הקובר את מתו שני ימים קודם הרגל, מפסיק את הרגל, ומונה חמשה אחר הרגל, ורבים מתעסקין בו, ומלאכתו נעשית על ידי אחרים. עבדיו ושפחותיו עושין בצנעה אצל אחרים.

שלשה מתוך הרגל, מונה שבעה אחר הרגל, ארבעה ראשנים מתעסקין בו רבים, שלשה אחרים אין רבים מתעסקי' בו, לפי שאין הרגל עולה לו שיתעסקו בו הרבים, ומלאכתו נעשית על ידי אחרים. עבדיו ושפחתיו עושין בצנעה אצל אחרים.

שמנה ימים קודם לרגל, מספר בערב הרגל, אם לא סיפר בערב הרגל, אסור לספר עד שיעברו עליו שלשים יום. שאע"פ שאין הרגל עולה לו לספירת שבעה, עולה לו לספירת שלשים.

מי שקיים כפיית המטה שלשה ימים קודם לרגל, לא יכפה אחר הרגל, ר' ליעזר בן יעקב אומ' אפי' יום אחד, ר' לעזר בי ר' שמעון או' בית שמיי או' שלשה ימים, ובית הלל אומ' אפי' שעה אחת. ובערב שבת זוקף את מטתו ובמוצאי שבת כופה, אפי' לא נשתייר לו אלא יום אחד בלבד. אבל אין רשיי להתאבל בתוך המועד, אבל נוהג בצנעה בתוך ביתו.

שותין מי זבלין ומי דקלין וכוס עיקרין במועד, שבראשונה היו אומרין אין שותין מי זבלין ומי דקלים וכוס עקרי' במועד, עד שבא ר' עקיבא ולימד ששותין מי זבלין ומי דקלין וכוס עיקרין במועד.

מקיזין דם לבהמה, לחיה, ולעופות, ואין מונעין רפואה מן הבהמה במועד. בהמה שתובעת את הזכר, אין מרביעין אותה, אבל מורידין אותה לבקורת, ר' יהודה או' חמורה שתובעת את הזכר, מרביעין אותה בשביל שלא תצטנן, ושאר כל הבהמות מורידין אותן לבקרות. ואין מרביעין במועד, ואין מרביעין בבכור ובפסולי המוקדשין. דנין דיני נפשות ודיני ממונות ודיני קנסות ושורפין את הפרה ועורפין את העגלה ורוצעין עבד עברי ופודין את הערכין ואת החרמין ואת ההקדשות ואת מעשר שני ומפרקין מנעל מן האמום, ובלבד שלא יחזיר.

מכביש של כובסין שהתירו קודם למועד, אין מחזירו לו, ואין צריך לומר שאין נוטלו הימנו, של בעלי בתים, נוטלו הימנו, ואין צריך לומ' שמחזירו לו.

חניות פתוחות לסטיו, פותח ונועל כדרכו. לרשות הרבים, פותח אחת ונועל אחת. ערב יום טוב האחרון של חג, יוציא ומעטר את השוק בשביל כבוד יום טוב האחרון של חג.

יושבין על ספסל של גוים בשבת, שבראשונה היו אומ' אין יושבין על ספסל של גוים בשבת, עד שבא ר' עקיבא ולימד שיושבין על ספסל של גוים בשבת.

ומעשה ברבן גמליאל שהיה יושב על ספסל של גוים בשבת בעכו, אמרו לו לא היו נוהגין כן להיות יושבין על ספסל של גוים בשבת, ולא רצה לומר מותרין אתם, אלא עמד והלך לו. מעשה ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל שנכנסו לרחוץ בכבול, אמרו להם לא היו נוהגין להיות רוחצין שני אחין כאחד, לא רצו לומר להם מותרין אתם, אלא נכנסו ורחצו זה אחר זה.

שוב מעשה ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל שהיו יוצאין בקורדקיסין של זהב בשבת בבירי, אמ' להם לא היו נוהגין כן להיות יוצאין בקורדקיסין של זהב בשבת, לא רצו לומר להם מותרין אתם, אלא שלחום ביד עבדיהם.

חכם שמת, הכל קרוביו. הכל קורעין, והכל חולצין, והכל סופדין, והכל מברין עליו, אפלו ברחובה של עיר. אין מוליכין חלילין לבית האבל אלא לבית המשתה ולבית השמחה במקום שנהגו. אי זהו מספד, זה שעל הלב, שנ' על שדים סופדים. טיפוח, בידים, קילוס, זה פישוט זרועות. חסלת מסכת מועד